

Popodpisani se doplati na tiskaju.
Pripostana se plama tiskaju po 6
revo. svaki rodak. Oglasi od 6 re-

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na celom
arku.
Doplati se novcaju ako se i
nudiškaju.
Nobiljegovanilistovi se neprimaju.

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari. Nar. Pos.

Razprava o resolucijah k
trgovačkim ugovorom.

Već bijaše rečeno, da je k trgo-
vačkim ugovorom bilo postavljeno do
vadeset resolucija ili predloga. Po-
stavio jih je što dotični odbor, što
bojedini govornici tečajem razprave o
ugovorih. Sam taj broj predloga kaže
najbolje kako ugovori nisu najbolji, pače
kako su za mnogo struke štetni. S pred-
lozi se većinom hoće, da se poboljša ono,
što je zlo u ugovorih, bolje rekuć, da se
pmanji zlo, ublaži štete, u obće, da se
štrve učini koliko je moguće snosni-
mi, da se crne točke učini manje
crnini, da se rane bud kako, bar na
poko, pomažu i obaviju. Vlada se po-
ziva, da učini to i ovo, da daje pod-
pore, da pridigne itd. Smrtnih rana
nije moguće liečiti, a teške rano teško
je lieće. U poluvladinom listu „Presse“
čitalo se jo postie to razprave, da
zastupnici samo vladu pozivaju nek
ona učini, a da se nitko nesjeti one:
čovječe, pomoz si sam! To je svaka-
kog drzovitost, kad se pomisli, da
su si stanovnici raznih predjela i po-
krajina na razne načine pomogli sami,
pako da njim se je podrezalo žilo,
upravo ugovori, da se već dalje sami
pomagati neće moći. Al kaže također,
koliko se može od resolucija očeki-
vati, i koliko je vriedan trud, koj
su uložili razni zastupnici, kod raz-
prave o resolucijah, imenito pako oni,
koji su govorili o štetah, koje vladu.
kad bi i htjela, nadoknaditi nemože.

PODLISTAK.
Naše čitanke.

(Dalje.)
Valja dakako paziti, da ti putopisi
preveliki neizadju. Šta se ima na jedan
put opiati np. put željeznicom iz Pule u
Trst, nek se obradi jedan put samo do
Pazina, a drugi put od Pazina u Trst,
i tako dalje. Neki se opisi ipak nebi smjeli
tako komadeći, pošto bi time gubili od
svoje krasote i jedinstvenosti; tako np.
„Ogled sa vrha Učke“ morao bi biti
podpun, veličanstven, imponantan, kako u
istinu i jest; tako isto i posjet koje špiljo,
i tomu slična.

VIII.
Kazao sam već, da se pisao gloda
štitva, kojim je materijalna svrha, ima po-
staviti na čisto praktično stanovište: to
moraju doći tumačenja, upute i nauči, koje
će učienici, što namah što u kasnijoj dobi,
moći faktično uporabiti i njimi se okri-
stiti. Pisao dakle mora da vrlo i potanko
pозна praktičnu stranu pučkoga života. On
mora ne samo, da i najmanju sitnicu zna-
de čime se sve naš puk u pojedinih mje-
stih bavi i zanima, već mora također, da
dobro pozna sve mječne gospodarstvene
prilike i odnošaje, a ujedno i način kako
puk pojedino poslovno obavlja — a to uprav-
zato, da onda može kazati, šta se o ma-
že, u koliko i kako o na bolje promie-
nit; jerbo naš puk noplete vazda kotao

dnevnoga reda. Čeh Kaizl u ime
svoje i svojih drugova se jo tomu pro-
tivio, navadnjajuć, da su razni govor-
nici preporučivali poprmljenje trgo-
vačkih ugovora sa Njemačkom, Ita-
lijom, Belgijom i Švajcarskom razlo-
gom, da će se sklopiti ugovori i sa
onimi dvimi državami. Njegovo pro-
tivljenje nije ipak koristilo. Ob onoj
resoluciji se nije razpravljalo.
Dvie resolucije tiču se vodjenja
trgovačko statistike. Jedna ide za tim,
da se ustroji razsudni sud, koj će
imati odlučivati u pitanjih nespora-
zumka, dvojbe, razlikosti nimenja iz-
među država skloplivših ugovore. Opet
jedna, da se snizi vozna tarifa na ga-
ličkoj jednoj željeznici. U nekih se
poziva vladu, da odšteti na sve mo-
guće načine one obrte, koji su ošte-
ćeni poprmljenimi ugovori; u nekih
da se snizi carina na pamuk, da se
uredi carina za surovo i obradjeno
olovo. Jedna je i glede ugoraka. Jedna
radi podpore za gojbitu živine, druga
glade provožanja živine iz monarhije
i u nju.
Za nas je svakako najznaemitija
ona glade vina, koja se je iz više njih
sastavila. Jednu bio je u tom pogledu
postavio i dr. Bartoli, al ju je uz-
tegnuo.
Smisao skupne resolucije, kako
ju je odbor predložio i vieće popri-
milo, jest ovaj:
Vlada se poziva, da putem revizije
utanači sa kraljevinom Italijom
stalnu carinu na vino tako, da naši
vinari nebi imali štete; poziva se ta-
koder, da poprmi i druge mjere, kol-
jimi bi se zaprečilo oštećenje doma-
ćega vinarstva, i da isto vinarstvo u
predstojećoj borbi natjecanja podupre,
imenito tim, da bude vozarina za vino
čim niža, da otvori put vinu u ino-

kao otac baš od neznanstva ili od nohaja,
već često ima zato svojih dobrih razloga
— pa kad bi tu čovjek atao nešto propo-
voditi, što se nada u naših prilikah upo-
rabiti, puk bi mu se i punim pravom —
počeo u brk smijati. Zlo bi u istinu bilo
kad bi čitanka takom stranputicom uda-
rila. Naš je puk vrlo konservativan, u
priznajmo iskreno, i dosta svojeglav; nede
se ni toliko maknuti, da ono što mu svje-
tuješ barem pokuša, on će radje čekati, da
se netko drugi prije učini, i onda tek kad
se na tudjem pokusu o dobrom uspjehu
uvjeri, laiti će se i on onoga. Sveta je
dakle uditelj dužnost, da kod djeca već
za rana budu zanimanje za razumno i na-
predno postupanje pri onim granama go-
spodarstva, kojimi će se djeca po svršetku
škole morati baviti — a to će moći lih
onda, ako mu pri tom bude čitanka na
ruku; ako čitanka donoso takvih uputa,
koje će dijete ne samo kasnije već, djelo-
matico i namah uporabiti moći.
Tu mora da čitanka pruži takih za-
nimivih stvaron, koje će dijete tudja čok-
kati, da može kod kuće uporabiti. U to
svrhu najshdnije bilo malo sitnice iz čita-
nastva i gospodarstva. Neka učenik čita
np. kako se lahko može izvaditi šop iz
boco, eno ga čim dodje kući, gdje traži
onu bozu, iz koje toliko vremena nijedan
ukučanin nije mogao izvaditi šopa, da ga
on sada pojhdonoano pred svima izvadi.
Čuje li kako se lahko može željezo obu-
vati od hrđe, eno ga namah doma da pokuša
i da se osvježedi. Čita li kako će
jednostavno moći zatrti žiljavac (vrst vele

zemska tržišta, da porabi većih svota
za uništenje trsnoga ušenea.
Kod toga predloga govorila su
dva Niemca ljevičara iz Dolnje Au-
strije, koja se prilično vinarstvom
bavi, jedan Tirolac, baron Ciani, te
Slovenac Pfeifer iz Kranjske i Hrvat
Borčić iz Dalmacije.
Baron Ciani i ponovio je, što su
već drugi rekli, kako je naimo usta-
nova glade carine na vino upravo
pogubna za Trentin, te iztaknu, kako
se njim, Talijanom Trentina, bar tu
neće „predaceti načelno oporstvo ili
drugi politički razlozi, pošto je njihov
postupak u toj stvari upravo protivan
pogodbi s onom državom, s kojom
imadu oni isti jezik i narodnost, i koja
nam s toga mora biti naravski sim-
patična, te kojoj sve dobro iz srca
želimo.“
Zast. Pfeifer iztiče, da je sad,
kad se je primilo ugovar s Italijom,
dužnost vlade, da oslabi štetne posledie-
dice istoga za naše vinarstvo. On sma-
tra ustanovu glade carine na vino za
trsnu ušenea br. II, koji će bit gori
nego trsnu ušenea br. I. pošto se proti
ovoinu ima liek u amerianskoj lozi,
a proti onomu ga za 12 godina neima.
Značajno je, da kod nekih vladinih
organa imenito poreznih, nealaze drugi
producenti. Dugo se nije htjelo uve-
sti amerianske loze, tako, da je sila
vinograda uništena trsnim ušeneom. A
sad dolazi drugi udarac, koji zadaje
naše vlastita vlada milijonom svojih
državljana rečenom ustanovom. „Biro-
krokratizam nemari za dobro zemalja,
za svakdanji kruh njihovih stanovnika,
on radi po svojim hirih, koji moraju
biti renlizovani, makar da pučanstvo
kod toga krvari“. Drugud, n. pr. u
Francuskoj, se posve drugače postupa.

štetnoga korova), kako će psa osloboditi
buba, kako će orvo na siru uništit, kako
će a ruku odstraniti mrlje od crnih mura-
va, kako će ribe i meso višo dana friško
uzdržati, kako će razpoznati stara jaja,
kako će uzgojiti ogromne tikve, kako će
i o Božiću imati friških trošanja itd. —
sve će on to liepo kušati i uporabiti. Ova-
ke bi sitnice, kano predtoča zamašnjim
člankom, imalo stajati protožito u prvj
čitanici. I kad bi se ovim načinom u uče-
niših uzbuđilo neko zanimanje, mar i dobru
volju za umnije i poduzetnije poslovanje,
imala bi im čitanka pružiti temeljitih ra-
zjašnjenja i uputa u evih glavnih poslovih
kućanstva i gospodarstva, kako bi se učie-
nici, kad dodju na dobu, mogli timo prak-
tično okerirati. Taj dio gradiva imala bi
dakle obuhvatiti druga čitanka; tada su
već djeca toliko razvijena, da će stvari
lakše i temeljitije pojmiti, a i toliko zrola,
da će si moći stalnjih odliaka stvoriti. Xi-
slim djecu od zadnjih škol godinah i na-
stavng točaja (blagdanjsko škole).

Tamo parlament ustanovljuje carinu,
kod nas mora samo reći „amen“ na
ono, što su diplomati učinili. „Na
taj način gube parlamenti pouzdanje
i ugled. Nehotice pomislija se na se-
nat rimskoga cara Kaligule, koji je
svoje konje za senatora imenovao, jer
da senator ne treba drugo znati nego
kimati glavom, a to znaju i njegovi
konji“. Mjesto da se je svestrano oba-
vjestilo i prema tomu radilo, držalo
se je sve posvo tajno pak došlo svr-
šenim činom. „Ta tajnost mogla bi
carstvu više škoditi, nego li bijaše go-
dine 1866. tajni naort našega vojsko-
vodje; posledica tajnjega bijaše kata-
strofa našega oružja, posledica sadanje
može biti katastrofa vinarstva. Ovi
ugovori, gospodo moja, su posledica
političkoga saveza; taj savez sili sa-
vezniko na oružanje do zubova. Ita-
lija podliegava troškovom oružanja;
nemože jih namiriti, i tu mora ju Au-
strija pod pozuhu primiti: mora nje-
zina vina kupovati. Što za to, ako se
tim domaće vinarstvo uništi. Savez-
nike se jača, sebe sama se pako slabi
gospodarski, financijalno i vojnički“.
„Glad u Ruskoj je prirodni zgodaj;
nevolja u naših vinskih zemljah, koja
predstoji, je stvar vlade — u Ruskoj
nezakrivljena, kod nas zakrivljena“.
„Nije dovoljno, da na štetu naših do-
maćih radnika hranimo k.alju Italije
svake godine 100.000 njegovih ljudi,
kao zidaru, opekara itd. i da uzdrža-
vamo također njihove obitelji u Ita-
liji sa njihovom radnom zaslužbom,
da veliki dio tih radnika na naše troš-
kove „šubom“ njihovim kućam vra-
ćamo, i da osim toga talijanski „fis-
kus“ kod toga dobar posvo čini pošto
mora svaki radnik platiti za putni list
1 liru; nije dovoljno, da talijanski
ribari imadu povlastice na naših oba-

bi čitanko modju ostalim moralo osobitu
brigu posvetiti odsjeku o priugota-
ljanju u jela. Naše gospodarstvo u mno-
gih i mnogih krajevih noznaju iz gotovo
stvari čestita jela napraviti; dođim uz malo
upute, sa onom istim tvarinom, moglo bi
čieniti zdrava i tečna jela, tielu i duši na
boljak i uhar.
Bez ovako uređenih čitanaka naši bi
učitelji uz onu dosta čoravu naobrazbu u
gospodarstvu, što ju sa uditeljštva ponosu,
mogli u ovom pogledu malo ili ništa ura-
diti. Čitanka, koja će gospodarstvenu granu
onako obraditi, kako to gori razloži, jesu
u nas upravo nužne; one, ako i nebi do
u najmanju postigle umiljenog elja, barom
bi u toliko našu djecu pripravile, da jed-
nom postanu pristupnici djelovanju go-
spodarskih društva i novina.
I z d r u s t v u bi se imalo višo brige
posvetiti, nego li se to obično čini.
IX.
Može li čitanka sama po
sebi štogod doprinesti tomu,
da ju učienici marljivo ko-
dju o čitaju? Pitanje se već samo na-
mide u oči činjenice, da mnogi učienici,
uzva sve nastajanje učitajla, kod kuće go-
tovo nikada knjige u ruke ne primu. Po-
mjiljivo je, da se oni timo kasno ili nikada
nenaude valjano čitati; nu pri tom ima i
drugo zlo, naime to, da dotični u obće
zaostaju u naobrazbi. Učienici, koji zami-
ljuju čitanku, koji ju svedjer kod kuće
unarljivo čate; i sami mnogo šta nauče,
bolje shvaćaju tumačenje života škole, bi-

lah, na štetu naših dalmatinskih i istarskih ribara, da poharaju naše more, mi imamo sada i našo vinarstvo žrtvovati, da uzmozge talijansko vinarstvo uspjevati! Plaća za sve to: irredentizam! Svuda si je svaki sam najbliži, samo ne kod nas u Austriji, tu je tudjinac". Ustanova gleda carine na vino je Italiji veoma korisna, nam, i u Kranjskoj, veoma štetna. Govorniku se je ponovno odobravalo.

Zastupnik Borčić kaže, da mu je nekako ozduro govoriti, pošto si je sviečan, da se položaj neće promjeniti nit poboljšati, ako vieće predleži predlog i jednoglasno poprimi. On govori samo za to, da dađe oduška svojemu čuvstvu prema rodnoj si zemlji. Rado bi bio govorio već kod razprave kod ugovora, al uz svu dobru volju i usupor obećanju predsjedništva, nije mogao doći do riječi. Rado bi bio govorio obzirom imenito na obalno brodarstvo i ribarstvo, dočim se sad mora omedjšati samo na vinarstvo, i to na vinarstvo u Dalmaciji, jer su o njem u drugih zemljah već drugi govorili. Otkad je u Franckozkoj počeo harati trani ušenac, pođiglo se je vinarstvo u Dalmaciji, jer su u njoj vino kupovali Francezi. Radi nepovoljnih političkih odnošaja se je voleo umanjio izvoz vina u Franckozku, al su još ostala tržišta u monarhiji kamo se je vino uzvažalo. Misli se je, da će tako ostati dugo vremena, bar dok se neuveče trani ušenac. "Al što nije učinila filoksera i peronospora, to je učinila naša lukava vlada, sa onom ustanovom na carinu za vino O štetnih posledicah toga neće nit govoriti, jer su o njih već drugi govorili. Dosta je ako reče, da se umištuje glavni i skoro jedini proizvod Dalmacije, pošto maslinarstvo pada, pošto je buhaču ciena posve pala, i pošto duhan u primorskih krajevih slabo uspeva". Prigovara pak rezko ministru trgovine rad njegovih raznih izvaja. Raznim zemljam je pred oči postavio odstete za šteta ugovori njim nanešene, i za Tirolec našao je prijaznu riječ, — o kakvih odstetah Dalmaciji nigdje nit riječi. Obara se na izviestitelja većine, koj je u razpravu i patrijotizam povukao. Dalmacija, njezini zastupnici, kao i cijela denicna su poštvoznostju i samozatajom pokazali svoj patrijotizam i onda, kad je stranka izviestiteljeva, ljevicna, zamiekavala državi sredetve, da ide svojim redovitim putem. "S toga

bistriji su i otvoreniji, i u svakom obziru razvijeniji i napredniji. Grehota bi dakle bila, da štanka — u koliko to moguće — neima onih svojstava, koja bi prikladna bila djecu privesti na marljivo domaće štatanje.

Jedan od znatnijih uzroka, što djeca nevole štati, leži u tomu, što štatanoga ne razumiju. U istina je, da se tomu nemože svagda dookčiti, jer je više puta sadržaj onaj, koji već sam po sebi paži razumjevanje; pak tu dakako bez učiteljeva tumačenja nemože biti govora o labkom i temeljitom razumjevanju. Nu u koliko se forme štite, osobito stilističkoga oblika, to je sve do pisca, da štito sastavi prema dječijem shvaćanju i razumjevanju. Zašto nebi dakle štanka imala neki etažoviti broj takih štiva, koja bi učenicil labko sami, bez ikakvoga tumačenja od strane učitelja, shvatili i razumjeli? — U tu svrhu bi najshodnije bilo male zanimivo pripovjedice, gdje se pisao i glede sadržaja može lahko ugauti svemu, što bi djetetu moglo biti nerazumljivo.

Nemogu a da opet nenaglasim, kako je nemoguće, da uđonić sam po sebi razumje neko štivo, ako se pri sastavu istoga nije ujedno uzelo dužan obzir na dijalekt, kojim govore naša djeca; jedno bi je pisati štanku za rodjeno štakavce, kojim razumjevanje pojedinih riječi, njihovih oblika, a ponekile i stilističkih oblika, neđaje te osobite muke — a drugo upet pisati za naše malika.

(Nastavit će se.)

zvoni komično, ako se ta stranka sada posuvlja kano čuvarica patrijotizma i ako drži, da je ovištena dati nam lekcije o patrijotizmu." Mi smo imogo žrtvovali. "Još veće od nas zahtjevati, bila bi ludost, jer se nas nećo nikad na to natjerati, da budemo, ikomu za volju, ubojice svoje rodne zemlje." "Žalibože, mora se priznati, da nisu prevladali nit ovaj put gospodarski probitici, nego politički obziri. Ja pako pitam, da li bijaše pravo, da li bijaše pametno, da se čitavu zemlju, da škupinu zemalja, žrtvuje pohotam političkoga moloha." "Slaboća pojedinih zemalja nemože biti u prospjeh nit državi. Rado bi, da se njegova tvrdnja, da se naimo nit poprimljenjem predležećega predloga neće stanje poboljšati, neobistini, te će s toga zanj glasovati. Govorniku se je odobravalo i na svrsi pljeskalo.

Predlog bio je primljen, i tim razprava o ugovorih, poslie 11 dana, poave svršena.

Ugovori primljeni su od riječi do riječi onako kako jih je vlada predložila. Predloga, da se mnogovrstne štete odstete, se je poprimilo. Što se od njih može očekivati, spomenusmo već početkom ovoga članka.

Carevinsko vieće.

Beč 8. feb. 1892.

Prošloga tjedna razpravljala se je u prvom štatanju zakunska osnova Poljaka Pininskoga i drugova o naujštostju c. kr. kotarskih školskih nadzornika za pučke škole u Galiciji. Njom se ide za tim, da budu kotarski školski nadzornici u Galiciji stalni c. kr., državni činovnici, i kao takovi vršteni u deveti plaćevni razred. Takovu osnovu bio je predložio godine 1888. ministar nastave za cijelu ovcovstranu polovicu monarhije, ali većina carevinskoga vieća bila je proti njoj. Je li ju sada predložio Pininski za Galiciju sporazumno s rešenim ministrom, i možda s toga, da se pak protegne također na ostale zemlje, to nije poznato, al bit će po svoj prilici tako. Rusini Galicije su načelno također za osnovu, jer žele imati stalne nadzornike, al će glasovati za nju samo pod uvjetom, ako dobiju jamstvo, da će za njihove škole biti imenovani nadzornici neustranški i priznavajući rusinski jezik. Čini njoj se načelno protivio, jer je protivni autonomiji kraljevstva i zemalja, koje hoće, da svako njih uradi školek odnošaje po svojim potrebah, u zemaljakih saborih, i študo se kako mogu Poljaci, najveći autonomisti, predlagati i zagovarati takovu osnovu. Njeznački nacionalci nisu načelni protivnici osnove, nego oni hoće, da se protegne na sva kraljevstva i zemlje ove polovice monarhije, ili kako se je dotični govornik izrazio, za nekadanje njemačke savezne zemlje. Oni nemogu pojmiti, kako mogu Poljaci predlagati državni zakon, po kojim bi cijela pola monarhije plaćala samo njihove nadzornike, po kojim bi dakle samo oni uživali nešto, za što bi svi plaćali. Čeh dr. Horold prosjedovao je, uz odobravanje i Hrvati, proti nazovu "nekadanje njemačke savezne zemlje" i u obće proti osnovi govorio. Bilo je pak primljeno, da se osnova izradi na proučavanju proučavskom odboru, a no školekoma posebnomu odboru, kako su Česi predlagali. Kad dodje osnova u razpravu, tad du vas o tom obavjestiti.

Drugi znamenitiji predmet, koj se je prošloga tjedna, sreću i četvrtak razpravljao, je zakunska osnova o porezu burza. Za takav porez su svi, više oni, koji su proti zakunevoj osnovi govorili nego oni, koji su govorili za nju. Oni koji su proti njoj govorili, učinili su to s toga, jer se na burze premalon porez udara. U tom smislu govorili su proti osnovi jedan antieomiti i jedan konservativac, za osnovu jedan Niemac Ljevičar i jedan Slovenac (Šuklje). Pošto je još više govornika bilo upisano proti, a samo jedan za, bio je prihvaćen konac razprave. Te su govorili kao glavni govornici proti Čeh Kramar, a za Poljak Lovicki. Među ostalimi rekli su protivnici osnove, da je poave pravo, da i burzijanci plaćaju porez, kaošto jih plaćaju svi ostali državljani, al da bi morali više plaćati nego li se prodlaže, da se nebi smjelo toliko obzirna na nju uzimati. Ako se radi o tom, da se nove torota naloži najnižim razredom pučanstva, dn su urede

ili povisi porezu na zemljišta, na prirodine, na obrtine, na stvari njim neobuhodno potrebite, tad se nepita, da li će oni to moći platiti ili ne; airomasnijim ljudom dovikuje se jednostavno: ministar financija, ministar rata treba novaca, i šalje njim se porozne izjavljivače, da iztjeruju novac. Ovdje kod burza postupa se drugače, ima se što obzirna, pita se, da li će moći plaćati ili ne, boji se, da nobi propale, i porezuje se jih veoma malo. Govornik Šuklje je ljepo učinio, što se je sjotio u svojem govoru svoga zemljaka, bivšega zastupnika pokojnoga Obrezo, koji je već godine 1881. predložio zakunsku osnovu za porez na burze; — inače nije si stekao nikakve slave svojim govorom, a nit naslova zahvalnosti, nit svojih biraca, nit ikakvih državljana osim burzijanaca, kakvih naš narod neima. Prerazni zastupnici govorili su: taj čovjek zagovara sve što vlada hoće, on težil za noćin, inače nije si moguo tumačiti njegova postupka! Da pak nije u stvari nit poduđen kako bi morao biti, i kako se je pohvalio da jest, to mu je dokazao dr. Lueger teđajem podobno razprave. Zloporaba na burzi da dobri poznavaci istih više poznaju nego li si jih prof. Šuklje nit misliti može. To mu dokazuje rieđmi jednoga pisma takovoga poznavaoa, koje je pisao god. 1881. upravo na pokojnoga Obrezu. Govorniku štiti su upravo smješno, kad se prodlaže u predležećoj osnovi, da se kod izmjene svota na burzah plaća po 10 novč. na svakih 5000 forinti, dočim mora kakav god slučaj, koj si hoće kupiti sa svojim višenjedaštini zaslužbami kakvu i najmanju srećku, isto toliko platiti; i dočim mora seljak kad kupi njivu za 100 for., barem 5 for. za to platiti. —

Subotu došla je u razpravu zakunska osnova o podpori, koju ima davati država dunavskom parobrodarskomu društvu. Uvaljed to osnove obvezuje se država davati deset godina po 500.000 for. podpore tomu društvu, dakle u sve 5 milijuna for., i to svake godine 250.000 dati bez povratka, a 250.000 dati bez kamata us povrat. Društvo se obvezuje, da će primiti u svojoj vieći dva člana imenovana od c. k. vlade, da će obćiti Dunavom od bavarskih mjadja do oroga mora, i da će dati na razpolaganje c. kr. vladi sve svoje ladje u vrijeme rata.

To je nešto slična sa podporom, koju je vieće, na predlog vlade, dalo lani parobrodarskomu društvu Lloyd. Isti uzroci propadanju društva, isti razlozi vlade, da mu se dađe podpora, da se ga od propasti rieđi. U društvu se je slabo gospodariło; ono kao društvo je propadalo, dočim su se pojedinci bogatili; vlada nije ga nadzirala kako bi štala morala, nije na dubu nastajala, da se dobro gospodari. To bi bio jedan, i svakako glavni uzrok propadanja društva. Drugi uzroci bili bi: natjecanje sa željeznicami, protimba društvu sa strane mađarskoga ministra trgovine, slabi trgovački ugovori sa Rumunjskom. Da ide tu o propast naprosto zasobnoga društva, država nebi se imala za to brinuti. Al tu ide i o probitku države, pak s toga valja, da ga država podupre, na truge postavi, uzdrži. A ti probitci su trgovački politički i državni, odnosno vojnički. Već radi naših obrtnima treba ga uzdržati, da jih uzmozge prevažati u doljnoj dunavsko zemlje. Država nesmie nikako nit s političkih razloga dopustiti, da preštano plovi naše ladje u tih zemljah, gdje podupiro jedno parobrodarsko društvo kraljevina Srbija i gdje se je jako razgrnilo drugo jedno parobrodarsko društvo za kojim štoji carevina Rusija. Prvi je bio ministar rata, koj je upozorio vladu, da se to društvo ima poduprieti i uzdržati u državnom probitku. Ovaj vojnički razlog je svakako glavni, a rad njega daje se uvijek koliko se hoće, bilo iz oka bilo iz uška.

Proti taj zakunevoj osnovi upisalo se je više govornika Čeha i imenito antieomita, to njemačkih nacionalaca. Za nju oglašio se je samo jedan Poljak i jedan volikaš češki, svaki u ime svoje stranke, prom se je i za Poljako govorilo, da nisu zauzeli za nju. Osim izviestitelja nije se oglašio za nju nijedan nit Niemac Ljevičar. Kad se jih je na to nagunjalo, odgovorili su, da se nemogu upisati u govornike za, jer bi morali upravo onako govoriti, kako je govorio prvi govornik proti, Čeh Kramar. I to je uzrok, da se je glavna razprava tako znamenitoga predloga morala zaključiti već prvi dan; oni, koji će proti osnovu uvjereno glasovati za osnovu, nisu imali arbanosti, da govore za nju. Skucali su ipak jednoga kao glavnoga govornika, a to je zast. Schwegel, rodem Slovenac iz Kranjske, politično Niemac Ljevičar. U glavnoga govornika proti,

dra. Luegera, imao je danas govoriti i on. Njega na dnevni rad današnje sjednice osmislno se je drugih tođaka, kojih razprava je trajala do 4. ure, tako da se je predmet o podpori za dunavsko parobrodarsko društvo preneo na sutra.

Naknadno dobiemo ovu viest, utarak napisanu: dr. Lueger govorio je proti podpori dunavskom parobrodarskomu društvu dvie ure i pol uz najvažno pozornost vieća. On tvrdi i dokazuje, da propadanju toga društva nije ništa drugo krivo nego zla uprava, i da ista nije danas bolja nego li bijaše prije. Isto razkimi opazkami obara se na ministra trgovine rad pojedinih tvrdnja u njegovom govoru. Dr. Luegeru se je sa jedne strane burno povladjivalo, a sa njedne prigovaralo — samo sa predjedničkoga stolicio bio je dva put opomenut radi nekih izraza. Govor je toli znamenit, da sa kaim nam posebio za aliđođi broj osvrnuti. — Za podporu govorio je također kakvo 2 1/2 ure baron Schwegel, koji pak nije učinio osobitog utiska poslie onako sjajnoga govora njegovoga predgovornika. Dokazivat potrebu društva nije nit trebalo, pošto toga nitko tvrdio nije. Valjalo je pobiti navode zle uprave, i dati jamstvo, da neće već takova biti; a kad bila, tad nebi trebalo podpore. Toga baron Schwegel učinio nije, nego je predložio u ime svoje stranke neko resolucioje, kojimi kano da će se uprava poboljšati idući a jednom svakako za tim, da dobije jedan dio zastupnika za podporu. — Za rieš se oglašio ministar trgovine, te o d b i j a navodio dra. Luegera proti novoj upravi, i proti sebi. Ljevičari Niemci i neki drugi mu se to silno pjeskaju i odobravaju, te uz drugome mu dolaze osvrnuti jedan za drugim, kao da aliđe rieđim: idimo, poklonimo se! — al štomu?

Tim štio je ministar progovorio, otvorena bjo po pravilniku opet razprava. To je upotrebio, zastupnik Formanek Čeh, da govori kako bi bio već prije, da do riječi došao: otkrivio je zlu upravu za propadanje društva; te predložio istragu svoga štio u rekli Kastan i Lueger.

Odmah isa toga predložio je jedan član konservativnoga kluba konac razprave, za koju su se bili unesli razni protugovornici. Među njimi i dr. Lueger, kojega sa sad drugi glavni izabrali. On je reagiro kuko samo on zna proti rieđim ministrovim. Mnogi su mu povladjivali; a oni, koji su se malo prije klanjali ministru, štiti su kao zid.

Iza njega došlo je do glasanja. U vrijeme govora dr. Luegera konferirao je mnogo ravnatelj pisarne vieća, dvorski savjetnik Blumenstock, ta dozna ruka grafa Taife, sa ministrom trgovine, pak sa predsjedničtvom; i konačno došao k pojedini članovim klubova, ili jih pozvao k sebi, na stran, pak jih na nešto nagovarao. Reč, bi da je kod samih muževa vlade govor Luegerov takov utiak učinio, da se je bojali, da će pojedini klubovi ili diolovi istih ili pojedinci, koji su prije bili za podporu, sada proti njoj biti. S toga trčanje, pogovaranje i nagovaranje.

Glasovalo se je najprije o predloga g. Formaneka. Glasovali su zanj samo Česi i Hrvati te antieomiti. Tim je pao.

Za glasovanje o tom, da li se ima proći u podobnu razpravu, predlaže Patrai, da se glasuje poimenice. Zato glasuju Česi i Hrvati te antieomiti. Prima se, jer ima 50 glasova.

Glasuju se dakle poimenice. Sa d št glasuju Niemci Ljevičari, Poljaci, Corinijanci, članski konservativnoga kluba, među ovimi i Slovenci (Furjanđi, Globodnik, Klun, Povša, Robić, Gregorič, jer da su vezani na klubski zaključak.)

Sa u glasuju Česi i Hrvati (Porčić i Spinčić), te antieomiti. — Prilično zastupnik je izašlo, među njimi i Alfred graf Coronini.

Subotu prema svrsi sjednice postavili su naši zastupnici Spinčić, Luginja i drugi upit na ministra pravosuđja radi zapljena novina, imenito "Il Diritto Croato", "Naša Slova" i "Slovenski Svet", kad iste pisu o mlorah podužotih proti narodnomu jeziku u orkvah, imenito hrvatskoga naroda. (Priobit štomu ju u cijelosti. Op. Ured.)

Vinat, da bi vodja ljevičara Plenor dobio viti državnu službu i prostao tim biti član vieća, neobistinjuje se. On je bio u pogovori, da tu službu primi, kako sam priznaje; on je dugo razmišljao štio da učini, i slabi štava rad toga proživio, al se je konačno odlučio neprimiti službu. nego ostati u vieću, da uzmozge tim uspješ-

Dalje u priloga.

Interpelacija donosi demu u budućem broju u prevodu, a danas latinsko samo to kao znak vremena, da ju nije podpisao niti jedan slovenski zastupnik a samo jedan zastupnik iz Dalmacije.

Govor državnoga zastupnika g. dr. M. Laginja. Prigodom rasprave o preinaci pravilnika nauka na sveučilištih u Austriji izrekao je naš zastupnik g. dr. M. Laginja i rodoljuban govor u prigod hrvatske i slovenske mladeži, koja polazi hrvatsko sveučilište Frana Josipa I. u Zagrebu. Govor taj donosi demu u prevodu čim dobijemo stenografski protokol o sjednicah carsinskoga vieća. Dodatak dr. Laginja k. §. 2. dotične zakonske osnove glasi: "Na temelju toga zakona se priznaje naukovno vrijeme prvih šest semestara, što ga je austrijski državljani proveo na ga je austrijski državljani fakultetu zagrebačkoga sveučilišta isto tako, kao što i položeni pravničko-historički državni ispit".

"Na uspomenu". Prigodom "Velikoga" plosa našoga Delavskoga podpornoga društva* podarili su članovi toga društva svomu predsjedniku a našem uredniku iz zahvalnosti za njegovo djelovanje u korist toga društva slatnu uru sa zlatnim lancem. Na unutarnjem poklopu ure urezana je posveta: "Predsjedniku u spomin, Del. podp. društvo", a Trstu 6/2. 1892". Kod prodaje toga dragocjnoga dara iz žulovitih ruku naših čestitih radnika priredilo svi svomu predsjedniku vrlo srdašno ovačuju.

Novi zastupnik. Za kraljevinu Dalmaciju na državnom saboru dne 4. t. m. bijaše izabran zastupnikom za kotar Dniš-Kuin uzornom slogom hrvatskih bratač o-noga izbornoga kotara kandidat hrvatske stranke urednik "Narodnoga lista" g. Juraj Biantković. Novozabrani zastupnik izjavio je u svojoj poslanici bratčom, da neće stupiti u nijedne klubove svazne — dakle niti u Hohonwartov klub, što nam je vrlo drago iztaknuti. Od novoga zastupnika očekuju Hrvati ove polje monarhije, da će ulieti nešto života u opspisane odnošaje južnih zastupnika na carsvicu, to da će pružiti pomoćnicu ruku našim zastupnikom gg. Laginji i Splinčiću. U to imo pozdravljamo i mi iskrenim veseljem izbor g. Biantkovića čestitajući njemu i njegovim bratčom.

Iz Buzeta pišu nam 10. t. m. Šarenjako divljatvo slavi i ovdje svoje orgije. Tko hoće, da vidi zanjena mističkoga lava u posljednjih njegovih tzažjih, noka piti ovamo u Buzet, da se nasladjuje nad tim divnim prizorom, pa će i ovdje dobiti prilično lipeu sliku o toj slavljenoj djedovackoj kulturi. Šaćica podkupljenih nemirajaka, koja se nedavno, još prije četiri pet godina, svojom zasukanostu ogromnoj većini našega naroda zapovjedala, leži sada, kad joj se izmaklo zemljište izpod nogu, kad su propala njezina zlatna vremena pafovanja, smrvljena, uništena i traži spasa u svakojkih nemirih, da u svojoj umišljenoj veličini pokaže svijetu i svojoj prekomorakoj braći, kako ona još žive, kako u nje još imade daha. Već od nekoliko se dana nalazi ovdješnje puštanstvo u grozničavoj uzrujanosti: lupaju se prozori, tuli se polubice, insultiraju se na svaki način obični činovnici i ugledni rodoljubi, na uzprkos tome "la cittadella dello pit e lo te e gottili dell' Istria" ostati će i nadalje sramotno gujezdo nemirajaka. Al neka ne misle naši ulični političari, da nam nije poznato, koji podpiraju taj prekomorak vjetar i koji su mi ciljevi; mi to vrlo dobro znamo, pa radili oni što im drago, naša će občina sa svojom dičnom glavom na čelu i nadalje vršiti svoju svetlu zadacu, a svekojaki izgredi, koje izazivlje par bezukudna, pasti će na njihove glave, te će ih bar svaki naobražen i nepriistran čovjek moći suditi po njihovih djelih. Pošto ti uličnjaci nemogu pozitivni čin polučiti ništa, udariše u negativnu politiku, hoće da prikažu svijetu, kako je prama njim občina slaba, hoće da ogorče život obć. činovnika, da onemoguće svaki rad, to oni se pri tom caraju kruto, jer občina će i nadalje ostati jaka, a obć. činovnici dobiti će još više pobude na rad, jer svako negodovanje protivno strane, to je za nje najljepša svjedočba; najbolji pohvala njihov radu. Kad je već do toga došlo, tjerati će so male na konao, a našim protivnikom dovikujemo ovim putem, da se ih nehojimo.*

Iz Oajke javljaju nam, da je hrvatska vlada pozvala u Zagreb ravnatelja tamonoju gimnazije i našega zomljaka g. Meta Grškovića — rodom iz Vrhnika, na otoku Krku, te ga dodatiša odjelu sa bogostvoju i nastavu.

* Zar neima občina toliko moći, da to ulično demopstriranje ukroti? Op. Ured.

Veseli nas što je naš zamljak tim do-doljenjom odlikovan i promaknut, pak mu radi toga ovim na tom srdačno čestitamo! Iz Tinjana pišu nam knezom jenara t. g. U ponedjeljak dne 18. jenara konstituiralo se ovdje novoizabrano obćinsko zastupstvo. Od strane političke oblasti bijaše tomu prisutan sam kotarski poglavar g. vitez Schwars. Načelnikom bijaše ponovno izabran velezaaluzni sa obćinu Tinjan g. Štuc Dofar, koji je izrekao, poslije izbora krasan govor, koji glasi u jezgri ovako:

Moji moji zastupnici!
Domoljubna dužnost me veže, da Vam prigodom mog izbora Vamim glavarem par iskrenih kažem:

Is prave ljubavi do puka i naroda, iz kojeg sam niknuo, ne iz slavohelepnosti ili radi mog vlastitog dobika, primio sam bio pred trima godinama načelnikost čast i teško breme, koje sam Bogu hvala, onom vjorom, koju sam kod mog nastupa zaprišegao i obećao, postojano nosio.

Mirnim srcem i čistom savjesti mogu kazati, da sam to obećanje, u koliko su moje slabaine silo dopuštalo, izvršio. Svevišnji vidi i pošteni ljudi pripoznavaju, da sam gorljivo i poštreno radio i to svimi silami za materijalni i duševni napredak ove občine, a to svjedoci najbolje i moj ponovni jednoglasni izbor Vamim glavarem.

Ponovno nametnuta mi je čast, opet mi je oprćeno breme, te kažem i tada kao kod prvog nastupa, da su sa časću skopćane i velike dužnosti.

Pouzdanjem u providnost božju pokoravam se sv. volji njegovoj, volji puka i volji Vašoj, milim moji zastupnici.

Za svaki podhvata, koji smjerati bude na dobro duševno i materijalno obćine i milog mi puka, biti ću sa svimi silami zadovoljno i poštreno pripravan, da ga poduzmem i u svakoj prigodi vjerno izvršim.

U imenu božjem poddam, opet moje djelovanje obećujući Vam kao zastupnikom puka, da ću biti onako iskren i vjoran, kao što sam bio do sada.

Nu, mili moji savjetnici i zastupnici, čuli ste izjavu i svedano obećanje Vašeg novog glavara, ali sada mi se je obratiti i na Vas, da, kao što sam ja Vam obećao, i Vi meni obećate: jedino ljubav, ljubav do mene i do puka, kojeg imam čast kao glavar zastupati.

Kad se budemo mi izmjenično ljubili, gotovo ćemo se i podpomagati. Ako bude među nama vladala ljubav, neću ja Vas nit Vi mene zapustiti.

Glavar ima velike dužnosti, a zastupnici dužni su njega u izvršavanju tih dužnosti podpomoci i u potrebi poštenim načinom zagovarati i braniti.

Ja se ufam, dapače stalno držim, da ćemo si biti vjerni i da ćemo se podpomagati i ljubiti, te će lipeo pomoću božjom ova občina pod našom upravom cvasti.

Sada se pak uolobijam obratiti se čestitoj osobi, koja ovdje danas zastupa e. k. vladu, napram kojoj imadem također velikih dužnosti.

Poglaviti gospodine vitez i kapetane!

U ime moje i u ime cielekupne občine Tinjan, koju imadem čast kao ponovno izabrani glavar zastupati, vruće molim Vaše Gospodstvo, da blagoizvoli štiti i zagovarati obćinu ovu u njezinih moralnih i materijalnih prohtih, a mene pak u preteškoj odgovornosti mog poslovanja, nek blagoizvoli podupirati i podpomagati, da tim laglje bude ova občina napredovala putem pravrednosti i latine, izvršivajući teđno zakone državne, zemaljske i obćinske, te da budem mogao bio stida častnim ponosom i uhićioim srdcem uzliknuti:

Eto, vjerni i dostojni smo podanici Nj. Veličanstva, našeg premilostivog cesara i kralja Frana Josipa I. ga, komu pozivjem Vas svaukupno, da jednočušno kliknemo trokratni:

Zivio naš premilostivi cesar i kralj Fran Josip I.

G. kapetan pozdravin je također zastupstvo i načelnika liepim govorom u čistoj hrvaščini. Pohvalio je osobito dosadašnje djelovanje g. načelnika izraziv želju, da i nadalje onako radi i obćav mu podporu od strane političke oblasti. Koli govor g. načelnika toll onaj g. kapetana dojmio se najugodnije svih prisutnih. Mi dojmio se radujemo sa ovom obćinom, što imade na čelu toll vrlo rodoljuba, pak se nadamo, da će so sada poravnati i ona neporazumljenja, što se bijaše pojavila prigodom izbora.

Iz Vižinade. Prošlo su dvie godine, da jo nemila smrt ugrabila ovdje jednoj se-ljačkoj obćitki šest osoba u mjesecu dana — riedak slučaj! Kako si svako može misliti, tuga poglavara kuće bila je prevolika videći si u jedan mah praznu kuću.

Svaka utjeha prijatelja i znasnica bila je bez uspejha; lutao je sirota amo i tamo kao bez glav polazeć kroz više mjeseca groblje. Nu, kao svakoga vjernika, okriplo i njega Svovišnji svojom milošću, pa jo uzliknuo sa strpljivim Juhom: Bog je dao — Bog je uspio, noka se slavi njegovo sv. ime! a to mu je još i sada jedino utjeha. Da imado barom kakvo pridividno i isvanjsko zadovoljstvo, želio je taj prekalostio čovjek podignuti na groblju svojim dragim mali spomonik, da se i njegovi nasljednici budu spominjali kolliko jo žive bio u kratak čas podvržen. Zato se utoš podnjom g. glavaru, te mu izrazi tu svoju želju; ali ovaj mu hladno odgovori: "zato treba sjednicu pozvati, dobiti čelo odgovor?" Čekao je sirota mnogo vremena, a to se načelnik zahvali na časti i promjoni se načelnik. — Sirota seljak ponovi istu prošnju — ali loša mu bijaše sreća! Bijaše naimo prodloženo u javnoj sjednici od jednoga zastupnika, da se dočistošom seljaku dopusti podignuti spomonik na grobu njegovih preminulih, kad se oto ustane prvi savjetnik, bivši načelnik, pa u svojoj mudrosti izusti sljedeće: "Jo non permetto ciò, peroh perchè porrobbe una iscrizione a slava". Ovdje, čitatelju mili, netreba komentara! Tako so postupa s nami u obćini, koja dvie trećino Hrvata broji. Za vrijeme izbora obćivaju nam zlatne gore, a po izbora nedadu nam utjeha nit na groblju.

Kod budućih izbora noka svaki obćinar otvori oči, pa neka izbere poglavara duševno i savjestno, pak nam se neće dogadjati ovakve noprave.

Iz Lužnja nam pišu. Kako se je prodvidjalo, tako se je i dogodilo. Pri imonovanju ravnajućog učitelja naše mužke škole sto i dvadeset najuglednijih građana uzprotivilo se imonovanju Piparato, uvjeronjen, da će naša škola opasti s'onoga uglednoga stepena, do koga je bila dopria neumornim trudom i dugotrajnim nastojanjem bivšoga ravnatelja, jer novimionovani niti imade svojstva za to mjesto, niti mu poznaju važnost. A preko toga, on je tako vožan u političkom mienju sa najžešćim radikalcima, kojim je postao oruđjem, pokle su ga, nezaluzno i nepravedno dopeljali do položaja današnjega, da nemože diast, misliti i činiti nego kako oni dišu, misle i čine. Njegovo nesmotrono ponašanje u pitanju imenovanja vjeroučitelja za ovomjestno škole, uzvrđit će moje razloženje.

Imade već dvie godine, da su naša djeca bez vjeronauka, jer naši velomozni nehtjedoh imenovati vjeroučiteljom jedino ga najčestelja, odlično usposobljena i najpohvalnije propućena, bilo od crkvnih, bilo od građanskih vlasti, jer jo bio Dalmatinao, i nije zaudarao liberalnim duhom, kako se je htjelo našemu majunom i njegovu te ja onomu vjetniku u, koji skromno udara kamenom, pa skriva ruku.

Pokrajinsko školeko vieće, uvidivši, da putem natjecaja neće so nigda pokriri vjeroučiteljsko mjesto, obrati se prep. ordinarijatu, da predloži dotična svedonika za vjeroučitelja, demu se odmah odavaz prov. biskup u osobi veleć. g. Žica.

Isti dan, kad jo kotarsko e. k. vieće imonovalo privremenim vjeroučiteljom g. Žica, sazvano bijaše mjestno vieće, da so tomu imonovanju uzprotivi, i da zahtjeva, da so otvori natodaj, ne samo u trićanskih listovih, nego i tirolskih. Da ma jušnom nisu poznati školaki zakonati, nije se čuditi, i još mu nešto nije poznato; da je to predložio naš Jožić, sa odlikovao se drugdje, kad nemože u svojoj struci, noka iluje; ali da jo naš čovna to pristao, čudimo so. Da so jedan ravnatelj podigne proti volji svojih starešina, u pitanju tako važnomu, baš onda, kad je imonovan vjeroučitelj, predstavljen od biskupa, dozvolim pokr. vieća, jedino da ugodi svojem sumišljonom, to jo ogromna budalaština i bezosnoć, koju bi mogao skupo platiti.

Mušno je vjerovati, da njemu nije poznato, da razpie natodajja nije posao mjestnoga vieća, a i da bude, on so jo imao oprieti tomu štetnom i samovoljnomo zaključku, kojim je on došao u oprieku sa školekim oblastima, sa prov. biskupom, sa cieleim puštanstvom, to nanaša neizmornu štetu vjari i moralu naše djeco, svetinj, koje je on najpri pozvan čuvati.

Naš čovuljak, ili jo još smotan što mu kumovi nisu spremili nikakve svedonosti, radi njegova nonadonog dobika, niti vjodora, niti glasa, niti ista silna; i radi ganuljivo javno zahvalo učitelja bivšem ravnateljju, u trićanskomu službonom listu, zahvalo, za koju on nije bio, da so ista, uvidjajući u svojoj sobi osudu ili jo, zamo-marujući njeje dužnosti i glavnu korist

škole, vjerni i moral, hotio ugoditi šaćici svojih prijatelja, kojim jo usak krćanski najzadnja misao, a osobito majušnomu, i onomu m. o. u. o. m. u., koji jednu obećaje a drugu čini.

Ovom zadnjemu moglo bi so doviknuti: nije u blagu značaj, nego poštona besjadja i nepomićni cilj u djelatnosti. Vidit ćemo kako će starušino ocioniti ovaj prvi koradž našoga čovuljka na škol-skonom polju, u podpunomu protustavlju sa crkvnimi i školekim oblastima i sa interesima škole njemu povjeronu. Stara je pošlovica: tko žlo počmo, još goro dovrši.

Iz Hleke pišu nam 1. t. m. Premda gojim opravdanu nadu, da čote biti dobro obavješteni o riećkih odnošajih, ipak se hvatam pera, da Vam probičim dvie tri o našem izbornom krotanju. — U nedjelju dakle brat će slobodni kraljevski grad Rieka jednog zastupnika za ugarski sabor. — Dosad zastupao nas je uvijek pred vitezim madjarskim narodom poznati novinar Csornátony, al se čini, da mu jo esda odzvonilo. — Mladi grof Bathány zapo sa svojim mnogobrojimi prijateljji na dobu izbornu agitaoju tako, da mu jo izbor osiguran. — Govorilo so pašo, da čo se Csornátony povući natrag, što jo vladji napokon ovo, isto, jer Bathány kandidira takodjer na temelju vladinog programa. — Neću da Vas dulje zadržim sa opisivanjem ovo — za sadanje pokladno vrijeme — baš dostojno agitacije. — Jednu samo epizodu nemogu Vam zatajiti. — Kad so je naš grofovski kandidat predstavio riećkim izbornikom, svedano je naglasio, da čo so svimi silami boriti zato, da vlada zašuti na Rieci i u teritoriju talijanski matarinski jezik! Drugi dan predstavio so gospodin grof stanovnikom podobine Drenovo, to je ovim izbornikom barun Letiš morao povesati Bathányjev govor. — Ovdajšnje novino organičilo so se samo navesti, da jo gosp. barun pravo o govor, mudro zašutiv na koji li jezik? U tom pitanju biti čo u ostalom na čistu i "naša mila braća". — Dopustite, gosp. uredniče, da so taknem ovaj jedno naše rano. — Gosp. Bathány iztaknu u ovom govoru — programu, da čo nastojati, da se riećko pitanje rieši u magjarskom — nam protivnom smislu, naglavij izključivost talijanskog jezika u gradju Rieci i u teritoriju. — Koji su položaj imali zauzeti u takvih okolnostih riećki Hrvati? Ja mislim, da grof Bathány nije mogao jasnije govoriti, i da Hrvatim — svima bez razlike — nije bilo teško odlučiti se bar za pasivitet. Dopustam, da su nekoli hrvaščki izbornici mogli svojim glasom prioniti, da prodre Bathány, koji je oboćao zauzeti so za našu mornariju, i koji bi se za našo materijalne interese bolje brinuo, nego li Csornátony; ali jesu li smjeli Hrvati (sredom samo nekolicina) koretovati za Bathányje, prisustvovati banketom, podpisati pozdravne list?

Zarumoniti mora svaki Hrvat od stida, kad vidi trku u nekoli pseudo-hrvata za milošću Madjara, kad gleda ovo patuljke, koji neznaju dovesti u sklad obranu svojih materijalnih interesa i narodni ponos! Poznato Vam je, da obćotaj ovdje društvo, ustrojeno većim djelom sa hrvaščkim kapitalom, i koje uživa izdašnu subvenciju sa strane peštanske vlade.

Ponašanje "dušić" ovoga državnika jo u narodnom smislu bar prividno korokotno; barem tako so pogovarja ovdje. — Posvema dobro pojmisimo, da "glava" ovog društva mora biti štrva za protibat društvenih interesa; i dotični gospodin dokazao je, da je sblja majstor u predstavljanju ovo "štrvo". — Ali zašto treba, da drugi odlični dioničari ostavo svoj dosadašnji narodni značaj, te da se po liovmjernoj školi predstavte Hrvatom kao dobitar, općujem "dobri" Hrvati, a Madjaron, kako no se kaže: "piš papalindal papa"? — Jedan od to gospodni već ju dulje vremena, žaliboh, paošo stranpućicom, a njegovu šaranjo kod zadnje dilaćničke krize prikazalo nam jo već u pravom svjetlu. — Za čimo težti jo taj gospodin, to Vam noznam kazati. — Rezultat će biti, da čo posvema izigrati privrednost svojih dosadašnjih štovatelja dočim se visoki čovuljci, za čijvu jo blagohotnošu pomahnitao, smiju motreći i serviliseim i chini degli u miliasim i ungaro-oroati*.

Imadem još toga u torbi, ali ču to ispraviti sa drugu put, ako Vas bude dobra volja.

* Zakasnilo radi pomanjkanja prostora. O. U. Bijaše izabran. Op. Ured. * Kako vidite bristali smo kojista ali smo ipak uvažje rodoljubivi želji zadovoljiti, a tako čemo i u buduce na obranu naroda časti i ponosa. Op. U.

njo zagovarati probitko svoje stranke. Kad bi i posve tako bilo, nekaže baš značaj, jer da jest, nabi bio smjelo ni razmišljati o tom. Izjavio se jo pak protu službi jedva onda, kad mu se jo izravno ili noizravno i u javnih novinah prigovaralo, da hoće radjo debelu plaću i nikakvu posao, nego li nikakvu plaću a mnogo posla, da u obće spada u ono sastupniko, koji svoj mandat upotrebljava za svoju osobnu korist. Na taj njegov postupak uplivaio je svakako mnogo Njema iz Češke Schmeckal, koj je prošle nedjelje došao iz Prago u Beč, i poslije kojega dolazka se jo Ploner proti službi izjavio. Govorio se o nekakvom časnom daru Ploneru, koj da jo mogao donieti Schmeckal. Sveir ima osobitu značenost za Češku, jer jo Ploner jedan od ugovaratelja usgodbe češko-njemačke; a ima namamnatost i za ljoviteare — Njemco u obće, jer jih Ploner vodi, a da jo on odstupio, teško da bi se bio koji našao, koji bi jih mogao voditi.

Dvadesetpetgodišnjica

„Hrvatske Čitaonice“ u Kastvu.

Bilo je pred četvrti vjeka. Natrag dvadeset i pet godina smatrao se slavsli narod u Istri ništicom. Zadojen poznatom golubinjom čudi, mislio je, da mu vječni Bog dosuđio robovati, i da mu valja biti slugom drugoga. I podnašao to Jobovom strpljivošću.

Našlo se istinabog po koje zrnce, prokljajalo i jačilo se, da ustano na branik potlačena si naroda, al nečaj i nomar ugušio ga; u zamotku zapričio mu polot, pa nerodi željkovanim plodom — uminu u vjodnost. — Našlo se pojedinih muževa, da budu uspravli narod, al to bili: glas vepijucega u pustinjli.

Tamna sterala se tada nad nami noć, a oblaciue crno pritile odasvud tužnu Istru. Al najednom zasino zvezdica jedna u oriod tmaše i oblaciue.

U ubavoj Liburniji, u drevnom Kastvu gradu, sabra se čotica rodoljuba, pa uhvativ so za junačko desnice, ustrojilo si društvo, kakva Istra jošie imala nije. Ustanove hrvateku čitaonice, gdje da duši našu okriepo i hrane, a izmučenu tielo pako utobitko i sladko počivališto.

Već 13. decembra 1866. sastanu se prvi pobornici i osvjestiteljji Istre, da svečano otvore svoju „Narodnu čitalnicu“.

To je ona zvezda sjajna, što jo za sjajla u sried Kastva, da svojim sjajem buđi uspravane i kriepi mljohave.

Na prvog već sjednici, dneva 27. decembra iste godine, sjeto se okolovisi narodnih dobrotvora biskupa Dobrile i župnika Jurina, a podav im najveću čast, što im jo po pravilih dopušteno bilo, imenovav ih naime svojimi počastnimi članovi. A i kasnije odužila se naša čitaonica vriednim i požrtvovnim muževom našeg roda, upisav ih u knjigu počastnih članova. Napominjemo ovdje samo one, koje jošie Bog drži među nama, da sjajnim svietlo sjemljem sebi na čast a rodu na spas. Dao Svecienu, množili se taki pobornici našega puka, da mu jednom ljepše suno sino! To su dr. Vitozić, biskup Strosmayer, pa oni neustrasivi naši zastupnici na porečkom saboru: Laginja, Spinčić, Mandić, Volarić, Janko i bivši im drug Zamlić.

Tako se sjetiła naša čitaonica i drugih narodnih svečanostih i narodnoga pira, a ni ostalih zaslužnih muževa nije pustila a oka, već i njih se sjetiła, kad jo bilo za to doba. Pručila je takodjer pomoćnicu ruku i narodu, kad ga bieda i vaj muđio, kad mu nerodica i glad otrgnuo posljednju koru kruha iz ustiju. Jednom riečju, prikročila je po svojih ljubih silah svagdje u pomoć, kad ju domovina zvala. Kao što u tuži sjetiła se braće, tako se i u veselju a njima radovala.

A što da kažemo o narodnom pokretu? — Hrvatsko pjeismo, što se Ietrom odzvanjale, orilo se najprije kastavskom čitaoniceom; prvi tabor u Istri prirodila je kastavska čitaonica; prva hrvatska trobojnica, što jo u Istri zapričala, bijaše ona kastavska čitaonica; naša mljenica „Braćo vječina“ nikla je u kastavskoj čitaonici. Al čemu daljij? — Napištrana čopoviet bez dvojbe Kastvu nampozniti časno ime prvog rodoljubnog grada u Istri, prvog mješta u Istri, što se junački osvojilo na svoje noge raztegvavši tuđjinski jaram. — A sada svratimo se na rievaku svečanost, što jo naša čitaonica slavila minulih dana.

Već 13. decembra pr. godine sastali so čitaoniceci, da u domaćem krugu pro-

slavo uspomenu na utemeljenje svoje čitaonice. Gosp. M. J u l u š i ć erta u kratko život vjodinj, sjotiv so živih i mavih, koji osivotvorilo sjo društvo, to koji bilo sborom al trovom doprineosie razvitku i napredku njegovu.

Tako isto sastadoše se članovi ove čitaonice i na Stjepanjo u minulo godine, da proslave dan, kad su njezini članovi držali prvu sjednicu. Ni ovom sgodom nije manjkalo prigodnih govora i nazdravica.

Sjajno proslaviti dvadesetpetgodišnjicu odlučilo se u nedjelju dne 24. jenara.

Čitaonički odbor razasialje ukusne pozivnice sa programom na raznu rodoljube, prijateljlo i narodna društva, da u što većem broju i što slavnije proslavi srebreni pir najstarije hrvatske čitaonice u Istri.

Već ranim jutrom, kao što i prvi dan veselja, vijala se krasna trobojnica u čitaoničkom vrtu. Narodnu ovu trobojnicu dobavilo su našo čotito Hrvatic, gospoje i gospojice, baš za ovu sgodu. Živile našo dišne Hrvatic! Dao Bog, širom našo mile Istro, našo im se drugarica! Osobita im takodjer hvala, što su se toli trsile, da plesonu onako liepo iskite, a hvala takodjer zabavnom odboru, koji se takodjer mnogo žrtvovao, o da nakit što ljepše izpade.

U nedjelju, dne 24. jenara, čim se sumrak spuštati stao, počeo dolaziti mili naši gostovi. Kišena ih se kita odzvala našem pozivu Osobito bio jo dobro zastupan krasni spol. Nećemo prešjerivati ako kažemo, da se skupilo u našoj plesasni do 120, što gospoja, što gospojica iz bliza i daleka.

Prijo nego je zabava počela, primi poslanstva u ime „Hrv. Čitaonice“ vriedni njezin član g. Josip Bakarčić, pošto je njezin predjednik bio boleću zapričio.

Rado iziđemo ona rodoljubna društva, što poslaše našoj čitaonici svoje deputauje, da bratski s nami proslave njezin srebreni pir. Evo ih: Hrv. čitaonica „Bratinstvo“ u Voloskom „Hrv. čitaonica“ u Mihotičih, pjevačka družta „Sklad“ iz Bakra i „Jadranska Vila“ iz Sušaka to akademičko družtvo „Hrvatska“ iz Graca. Druga odaljenija mjesta i pojedinci sjetiše se brzajavno nu pismeno ovoga našega slavija. Ima tu sila brzajava i pisama.

Točno na 7 1/2 sata otvori zabavu g. V. Ruboša sa pozdravnim govorom. Ispustio je razlagano poviesti naše čitaonice s razloga, što je otom posebno štampana spomen-knjiga, što ju isti gospodin sastavio, to se dobivala već na ulazu.

Ako je, o čem ne dvojimo, odbor bio, da zadovolji rodoljubnom čuvstvu svojih članova i gostova, tad nije mogao biti srotinjli u izboru, no što jo iz prvie točke vratilo divnu himnu „Liepa naša domovina“. Naši pjevači uz blagohotno sudjelovanje njezinih članova pjevali su družtva „Jadranske Vile“ i „Sklada“, od pjevaše divnu onu melodiju skladno i zasnoeno, čime su izazvali burno povladjivanje.

Dvopjev za sopran i tenor „Mat i sin“ od neumrloga Lisinskoga odpjevaše točno i precizno poznata dvojica naših „duetista“, kojih imena, buduo smo zamoljeni, no iznašamo na javu, dođim primjeđujemo, da je u „Hrvatska“ j Kirko uneošen mjestini liešnik pod imenom Kriva, koje u Kastvu nišie nu obataji.

Zatim ualidie šaljiva igra „Sluga dvaju gospodara“. Vrhli naši dilantni uspješe baš nad svako očekivanje, i to gijca P. Galović, koja je prvi put stupila na pozorlištno dasko, kao i jer poznata od prijašnjih godina gijca L. Jolušić, to gg. B. Dubrović, Fr. Ruboša i V. Ruboša ne oćrtišo si čela. Bez samjere ostalih dilantata valja nam ovdje osobito izlihtaknuti g. B. Dubrovića, koji znade riedkom vještinom i prirodijom darom onako kratati se na pozorlioi.

Mnogobrojno obšinstvo nadari naše vrlo dilantata na koncu igre oduševljenim odobranjavam.

Peta točka bila je skroz istarska. Mladi naš zemljak g. Katalinić izpjevao krasnu pjesmicu „Kastav gradu“, a uglašbio ju i našoj čitaonici posvetio drugi Istranin g. Brajše.

Tu jo pjesmu družtveni sbor odpjevao uz napetu pozornost.

Na to jo družtveni tajnik g. Jurotić pročitao pripjele brzajavo i pismeno čostitko. Iza svakoga čitanja zaori divnom oduševljeni živie!

Kad se odigrala tombola sa tri bogata sgoditka užurba se dvorana. Naročito mladji narštaj podao se živo u vrtlog plesa, koji se otvorio sa tradicionalnim: „Hrvatski“. Al kakav bijaše to ples? — Šitaka i guranje, jer jo bila tolika navala plesaća i glodaoca, da su jedva smogli-

liepo prostorije „Narodnoga Doma“ da obuhvate tolik sviet. — Glasba pukovnije Jolušić vršila je svojo izvrstno kao uvjek. Stariji skupili se oko stolova, gdje se redalo zdravice, gdje se rukovali domaći sagostovi, ananci sa prijateljji. Svaki čas čulo se izgovarati imena naših prvih sinova dr. Laginje i Spinčića. Da, držalo se, da ču dođi, da naša slava slavijnjom bude. Al naše oćešio pueto, a nam nu ostano drugo, no vatrenom zdravicom zašolit im dug život rodu na čast i spas. Teška dužnost prikivala ih us cesaraki Beč.

Jedini od narodnih zastupnika bio je prisutan g. D. Boršić. Rađoni gospodin popunio je onu prazninu, što bi bila nastala kad sve naše zabave. On jo bilo kruna njezina; u njemu vidjeli smo sve naše dišne zastupnike, što ih sudbina raztrešla širom mile nam Istro, pa čak i preko njezinih granica.

Kao što svaka, tako i ova veselica vršila se u čisto narodnom duhu. Bilo je tu gostova iz bližnjih slovenskih mjesta, pa iz ciolo Liburnije, Rieke i hrv. Primorja. Bijaše gostova i ine narodnosti, nu ipak je zabava tekla u liepom i neporemećenom ređu. Odazvalo se našem pozivu i nješto cesarskih činovnika. Odasvud odasvao se liep broj gostova, samo naša čarobna Opatija zaostala ovaj put za evima, poslav na našu veliku ovu svečanost jednog jedinecatog svoga sina.

Tooliko u kratko o ovoj svečanosti. Drugu megospustnu zabavu prirediti će ova „Hrv. Čitaonica“ na pustnu nedjelju tj. dne 28. febrara o. g., o kojoj ću Ves opet izvjestiti, ako me „Influenca“ nu pobore.

Priča.

Posvećeno 25-godišnjici postanka „Hrv. Čitaonica“ u Kastvu.

Četvrti vjeka — pusta šala . . . Što vrh mara zlatna vila Spustila so bajna Kó prikaza rajna, Pjesmu sreće zapjevala, Pa je divna gradit stala: Divno dvore Bajnije od zore! Kad ih dignu mlada Posred Kastva-grada Krillim gauu Latnu vilin-stanu! . . . Al i danas povrh mora Dižu mi se dvori mili, A nad njima ruji zora Hrvatstva se genij krili: Kastav našom pjesmom grije, Pa ju Istrom dalje vije! Istran sluša bajne glase Vidi opet davne čase, Pita smiolo spas, slobodu Spotdom si rodu! . . . Dičan zatim na svo strano Diže dvore — vilin-stane, U njih našu pjesmu sedi! Istran gradi, Zora ruđi, A Istra so buđi!

R. Katalinić-Jeršov.

Franina i Jurina

Fr. Kamo greš Jurino? Jur. Gran na porat zot par janjao, ki su prišli z Bodulije nasemu budućemu potošti. Fr. Ti si se Juro smutil, janoi, potošta, Bodulija. . . ki ču to zlojed razumot. Jur. Boga Boga, tor ni nego jedan Talijan, osto krvi z Bodulije na Voloskem. Fr. Viš, viš vranice, asda znan kega misliš. Pak ča, da ču on bit voloski potošta za Guštinom? Jur. Tako govoro, zao da je oinil prit janoi z Bodulije i da ču ih epeš nekot tor nekot, ki imaju prvu bosedu. Da ču bit zato i vedera, pak kada se budu buduleki janoi pojili, da to mu sturci brindisi „Come al futuro podestà di Volosca“.

Fr. Hođi ča, hođi, oni ga misle vajuđa kjonant. Ča si nem, da bi Vološćaki storił za potoštu jonega Talijana z Bodulije. Mi bimo rajo Guština nego njega, zaš jo baren Vološćak. Jur. Imas pravo je, bi nam se poklo rugali, da su prišli bućani pak da su sturali kuđani. Fr. Tor bi bila prava istina, Bog Juro. Jur. Bog, neroci nijanomu nie, ca sam ti povodoi, znas. Fr. Neću nu zaš već svi znuju.

Voloskom!

Kano suza s božjeg oka Kraj mora si palo, Pošit galoba mirna biola Pošinuio malo, Lovor, loza i maslina Kite tvoje strane, A valovi sinjog mora Tvoju djeou hrano!

Sred graditca crkva biola Pod nebo se ponje, Tu i mene doniješe Jednom na krotenje, Namijah so i zaplakah Kano eitno diera, A vila mu pobratila Sred te crkve sveto!

Vaj, i tebe vidim tužno Grobište mi biedno, Gđjone enija ono sree Za vjek za me ledno. . . Spavaj, majko, enivaj tiho Sred grobnice tije, Da no vidiš, djo još gradom Tu dji dju so vije.

Vila pjeva: — To Volosko Ljepi dijamante, U tibi se dično goje Tri vile galante: Ljubav, vjera i sloboda Svietu čedo mile, Da uzkrane duh hrvatski Ojdaš ih, vile! Zadar 28. jenara 1892.

R. Katalinić-Jeršov.

Različite viesti.

Odlikovanje. Njeg. Voličanstvo cesar i kralj Fran Josip I. odlikovalo jo našega suzemljaka i rodoljuba g. Anastaza Jelušića, o. k. žumakega komeasara u Sinju (Dalmacija) tim, sto mu jo blagolotno podililo križ reda Frana Josipa I. Čušitauom ardačno zemljaku i prijateljju.

Imenovanje. Ministar unutarnjih posala imenovao je o. kr. namjestničkoga tajnika u Tratu g. Fabiani Vjek. ces. kr. kotarskim poglavarom u Voloskem. Novimenoavani g. kapotan je rodum iz goričkog Kraša a poznajo dobro slovenski jezik.

Ministar pravosuđja imenovao je zamjenika državnoga odvjetnika u Tratu g. I. Dofacića a savjetnikom kod zemaljskoga suda u Tratu; g. E. Štmarčič, o. k. sudca u Cressu, savjetnikom kod okružnoga suda u Gorici; g. A. Jakopića, o. k. sudca u Kopru, savjetnikom okružnoga suda u Rovinju; primjestio je g. A. Plogara, savjetnika okružnog suda u Rovinju, k okružnom sudu u Goricu.

† Suđio Dr. A. Iz Zagroba javljaju nam, da jo tamo preminuo prošloga čedna nakon podulje bolesti naš zemljak g. Dr. A. Suđio, odvjetnik i posjednik, rodum na otoku Krku. Iz sgrebačkih novina doznajemo, da jo pokojnik ostavio svoj imetak od proke 80.000 for. za štipendije svojoj rođbini. U zakladnici da stoji, da kad i sumru svi Suđioi, koji imadu u prvom rodou pravo na štipendijo, tada se ima sav imetak razdieliti na dvoje. Polovica so ima isruđiti rodnoj obšini zakladnika na otoku Krku, a druga polovica carskoj ruskoj akademiji u Petrogradu za unapredjivanje hrvatske znanosti i umjetnosti. Pokojnik bijaše dugoljetni predpitaik našega lista. Vjeđni mu pokoj!

Interpelacija državnih zastupnika gg. Spinčića i Laginje. U sjednici osrovinakoga vieda od dne 6. t. m. postavili su našli državni zastupnici gg. Spinčić i Laginja na vladu icterpelaciju radi čostih zapljena naših časopisa „Il Diritto Croato“, „Slovenski Svet“ i „Naša Sloge“, kojim nije dopušteno našli pisaniti o slavenskom bogoslužju u naših crkvah, prom so ono odasvud proganjati zatiro.

Posvećeno Dr. A. Stango ru.

Kao mladac siromašnoj majci četvo-
akob Jeleni lekra u Zabidu pripisao nam
e g. K. Dragutinović iz Varaždina for. 5;
og plati!

Gradnja crkva u sv. Vitalu (občina
Višnjani — Istra). Uposorujemo naša gra-
ditelja i poduzetnike na oglas dražbe za
gradnju crkve u sv. Vitalu. Tko bi želio
toga god pobliže o tom doznati, neka se o-
brati na predjednika nadzornoga odbora
čestitoga našega rodoljuba g. Pavla Ši-
monovića u sv. Vitalu.

Listnica uprave.
Gosp. F. D. Traat, u redu do konač-
nog. 1892. živiti!

Lutrijski brojevi
Dno 9. febrara.

Trst	34	32	69	2	41
Linc	33	37	23	51	45
Budapest	26	76	15	7	59

Dno 11. febrara.

Prag	8	73	35	48	85
Lavor	65	1	27	42	39
Hermanstadt	34	00	43	15	46
Innebruck	34	18	89	75	18

Brj 70. k. šk. v.

Natječaj.

U ovom kotaru se imaju popuniti sli-
deća mjesta učiteljskih:

1. Na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj
učionici u Jelšanah sa slovenskim učevnim
jezikom mjesto učiteljske III. plaćine vrati
2. Na dvorazrednoj dječjoj učionici
u Kastvu mjesto podučiteljske s hrvatskim
učevnim jezikom.

Plaće i učiti su ustanovljeni u po-
krajnjim zakonih od 3. novembra 1874.
z. n. z. l. br. 30. odnosno 14. decembra 1888.
z. n. z. l. br. 16.

Pravilno obloženo molbe neka se do-
stave eventualno službeno putem podpi-
sanomu vieću u toku 14 dana.

C. kr. kotarsko školsko vieće
Volosko 3. febrara 1892.
Predsjednik.

Br. 175.

Oglas dražbe.

Stavlja se do obćega znanja, da će se
dne 25. febrara od 9—12 sati prije
podne održavati kod ovoga poglavarstva
javna dražba za predaju radnje za gradnju
nove crkve sa zvonikom u Sv. Vitalu
(selo: Brdo Ritoša) občina Višnjani i to
najboljom nudiocu izpod fiskalne procjenbe
za zanatlijske radnje i za gradiva za for.
6770-78.

Prijo nego-li se ista odlučiti imati će
svaki poduzetnik osobno, ako učini po-
nudnu ustmeno, ili priključiv ju ponudi pism-
enoj, položit vadij od for: 334, odgo-
varajući 5 po sto gornje svote.

Nacrti, proračuni i računi, te uvjeti
dražbe mogu se razviditi kod ovoga po-
glavarstva za uredovnih sati, a oni, koji
bi htjeli učiniti izvide na licu mjesta, upu-
ćuju se na predsjednika dotičnoga nadzo-
rnoga odbora g. Pavla Šimonovića
u Sv. Vitalu (pošta Višnjani).

Glavarstvo obćine Višnjani.
Upravitelj obćine
Dell'Oste v. r.

Priposlano.*)
Gosp. Gabriel Piccoli
Ljekarnik
Ljubljana.

Mnogo godina služiti su Vašem žo-
ludničkom tinkturoj, koja me je
izlječila od bolesti, koje su nemoguh na
nijedan način osloboditi to sam jur mislio,
da se nikada izliječiti neću. Malo staki-
nica ovog Vašeg izvrstnog lika [povratilo
mi prvobitno zdravlje, radi čega nemogu
od manje a da neproporučim javno Vašu
svake hvale vrijednu želučastu tinkturu.
Iskrnim pozdravom.Sv. Vital (kod Višnjana).
10—5
Pavao Šimonović.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara
Uredništvo.

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovinu in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkas 3%	30-dnevni odkas 2%
8- " " 3 1/2%	8-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3 3/4%	6- " " 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasidim na neposredno, ka-
teri se nabavajo v okrogu, pripisna se nove
borozna tarifa na temelju odgovedi od 16.
septembra, 19. septembra in 11. oktobra.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrosti.

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pošto, Bruo, Lvov, Tropavo, Reko
kakor za Zagreb, Arad, Bieltis, Galozs, Oradeo,
Hormanstadt, Inomest, Celovec, Ljubljana, Linc,
Olomuo, Rothenberg, Szaz in Solnograd, —
b rez troškova.

Kupnja in prodaja
vrednostih, diviz, kakor tudi vnočenoje kuponov
24—5 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z
odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Bor-
linu ali v drugih mestih — provizija po po-
godbi.
Na vremenosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohranu.
Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, slet
ali srebrni donar, inozemski bankovci itd. — po
pogodbi.
Trst, 11. septembra 1891. 5—24

LJEKARNA
A. KELEER
nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1869.
TRST,
Via Riborgo br. 13.

Razprodajo sliedeće osobitosti: Glasovite i
prave listine iz Brešije, listozno sa Chinom
Malossi. Obično bakalarevo ulje; isto
ulje sa jodom i željezom, Elixir China
okripljujući i probavljajući, Elixir China
okripljujući i anestorinsku vođu za usta.
Zakusni sapun proti ozobnam. Obće poznatu
vođu katrana i utičevanja katrans.
Košicu proti potisnim bolestim. Indijski
esencij, ljek proti zuboboli. Ekstrakt Ta-
marinda sa Antila. Vino sa Chinom popu-
Marssalo okripljujuće želučast Praskak za
zube bieli i ružičasti. Praskak ciparkij bieli
i crveni itd. itd. 9—27

NB. Primaju se naručbe za tuzemstvo uz
pogodbu povoljno i uz pouzdo.

Sto imade
strojeva
za gospodarstvo i obrt, za domaču i drugu
porabu. Dobiju se na skladau tvrdko

Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br: 5
ave garantirano i jeftino.

Za sada preporuča osobito svoje
vinske tiskalice, mlino, sisaljke itd.
Izradjuje vodovode, mlino i ostale
strojeve na paru i vodu.

Ročena tvrdka preporuča se sl.
obćinstvu za obilate naručbe. 37—

Enrico Rovere & Co.
TRST, Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelano i svietiljka; sta-
klene ploče, jednostavne prozirno.
i neprozirno, dvostrukie i bojadi-
sane. Zrcala u velikom izboru.
Prouzmišlje izradbu stakala za
zgrade i zimsko svietljako uz ošeno,
koje se neplaše konkuroce.

Velik izbor svih staklenih pred-
meta rabljenih u obitelji, pivarnah
itd. itd. Pošiljke idu u pokrajinu
bez carine. 37—52

UZAJEMNO DŽRUTVO
„La Mutua“
The Mutual Life Insurance Company of
NEW YORK

Najbogatije i najsigurnije osiguravajuće dru-
štvo na život.

utemeljena 1842 na pukoj uzajamnosti.
Jamčevna zaklada
s 1. siječnom 1891. for. 307 miliona

Austrijska podružnica po ministarstvu
dozvoljena o tim izjonačena ostalim na-
rodnim društvom.

Koli zakonita kuocija toli svo pričuve
premjaja austrijskoga poslovanja ostaju ulo-
ženi u Austriji

Primjeri. 15—20

polica, koja nada izišću
Primjer br. 1.

Polica br. 44511 tičuće se mješovitog osje-
guranja za 10000 dolara (for. 25000)
izišću sada. Izplaćena premija iznaša samo
5932.50 dolara dočim je onaj, koji ima
pravo na tu izplatu, primio povrh osje-
gurane svote od 10000 dolara također unijeli
prihod 6052 dolara, ukupno dakle 16052
dolara (for. 50120)

Generalno ravnateljstvo za Austriju
U Beču, I. Lohkowitzplatz broj 1.
Zastupstvo za Trst, Primorje,
Dalmaciju i Trient u Trstu ulica:
Canal Grande br. 2.

Glavnom agencijom u Trstu upravlja
F. Tarubochia u uredu zastupstva.

J. PSERHOFERJA
lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.
zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglijce, nokađj imenovano univerzalne kroglijce, zaslužijo ta po-
bolomni, pri kojih se to kroglijce pokazalo svoj učinak. Desetljeća že se ta kroglijce spolno
različjeno, zaplenjujo jih mnogi zdravnici in malo je družin, koje ne bi imele zalogo izbur-
noga toga domačega sredstva.

Jedna škatljica z 15 kroglijcama stane 21 kr., Jedan zavitek šestih škatljico
1 gid. 5 kr., pri nfrankovanju pošiljatelj po povzetju 1 gid. 10 kr.
Ako se donar naproj pošlje, ni treba plaćati porto, in stane: 1 zavitek kroglijco 1 gid.
25 kr., 2 zavitka 2 gid. 30 kr., 3 zavitki 3 gid. 35 kr., 4 zavitki 4 gid. 40 kr., 5 zavitkov
5 gid. 20 kr., 10 zavitkov 9 gid. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva 6—12

„J. Pserhoferjeva kričistilne kroglijce“
in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, ka-
toroga je videti na navoditu za porabo.

Balzam za ozeblina J. Pserhoferja i posodas 40 kr., prosto poštinno 65 kr.
Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krvavitomu kašlju itd. 1 staklonca 50 kr.
Amerikansko mazilo za trganje i posodica 1 gid. 20 kr.
Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštinno prosto 75 kr.
Balzam za goltanec, 1 staklonca 40 kr., poštinno prosto 65 kr.
Življenska esenca (Prasko kapljice) proti pokvarjenomu želučcu in slabi probavi
staklončica 22 kr.
Angležki čudežni balzam, proti kašlju, staklonca 50 kr.
Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., poštinno prosto 60 kr.
Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospošujo rast las, škatljica 2 gid.
Univerzalni plašter prof. Stendela, domaće sredstvo za rano, otekline itd.,
posodica 50 kr., poštinno prosto 75 kr.
Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domaće sredstvo proti
posledicam slabo prebaro, 1 zavitek 1 gid.
Razno imenovanih izdelkov dobivajo se še drugo tu in inozemske farmacevtske specija-
liteto, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih omenjene.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je donar poprej doposlati;
večja naročila tudi po poštnem povzetju.
Pri doposiljanju donarja po poštnoj nakaznici, stane porto dosti manj kakor
po povzetju. 12—12

Povlaštena mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 4—52

Dragotin Pirelli
(Carlo Pirelli) — Rekn. Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Prodaja vožnjih listov:
za vsako mesto preko morja ali kopnega (listki
za II. razred po znanih cenah) Izdaja listo za
tja in nazaj za jedno leto z obrestni po 20%,
in to po ceniku, katerega si bodi evropskega
ali američanskega društva.

Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio)
za Amerika: preko Havre, preko Anvers, preko
Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoola,
preko Glasgova i preko Southamptona. — Za
Afriko: preko Genova, preko Marsilje, preko
Liona, preko Londona i preko Darmoutha. —
Za Australiju: preko Genova, preko Bremena,
preko Anvers i preko Hamburga. — Za prago
Iquique (itd.): preko Genova i Montevidea,
preko Hamburga uprav kroz Magelansovo tje-
no i propom Hamburg, Colon (Colon, Panama,
z železnico) Panama, Iquique, itd. prek mo-
rja po znanih cenah.

Potnikom ni treba, da zahtevajo navode-
no vožnje karte, niti da mislijo za razrede ali
položje kaparo. Dosti je, da dojdejo k agenciji
na Reki ter da tu kupijo karte, potem morajo
v vsakem mestu ostati, kjer jim je dražje od kjer
odhaja naradni ob dnevi, dočeni inu od a-
gencije. Agencija bude pazila na točno odha-

janja, vrhu tega je v komunikaciji z vsomi
mesti in vomi društvu: in kjerkoli se oglasijo
potniki, gledati te na to, da ne bodo trošili za
čakanje, ampak poslalo se jih bude takoj v oni
kraj, od koder najpoprej odide parobrod, pripo-
ručujoč jih samo takim društvom, koja skrbje
za dobro hrano na parobrodu. — Jamči so za
točno odhod, kakor je označen na potni karti
in povrnjo se stroški, ako se takasni po
krivdi agencije, t. j. ako ne pripeo o pravem
času v določeno mesto, vaki tega, kar se je
zeleniška vojnja ali pa, da ni več prostora na
parobrodu. — Ker imamo agencijo v New-Yorku
drugo agencijo za spedičijo po vsaj še čeni A-
meriki, izvajala bodo reška filijalka karte po
najnižji cenah za vsako mesto v Severni Ameriki.
Za vsako određeno mesto izdava ta agen-
cija vozne karte.

Gori omenjena agencija daje pojasnila
glade cen, kakor glade dneva in mesta odhoda.

Prekršilja zaboji
za priljago in blaga za vsako mesto, po morju
ali po kopnem. Zavezujo se posvedovati o
vsaki stvari, koja bi se bila morda izgubila ali
požarila po polji v Ameriko ali kam drugam.

Velika praška loterija **Zadnji teden**

Glavni dobitek

100.000 GOLDINARJEV

Srečke po 1 gold.

priporočajo J. Bolafio, I. Neumann, Mandel i dr.

— 8 —

PLOVITBENI RED

vriedi od 1. siečnja 1892. do nove objave.

Polazak.		Brza pruga Rieka-Kotor.		Povratak.	
Nedjelja	1.00 pr. podno	dolazak	Rieka	Srieda	3.00 po podno
"	5.30 "	dolazak	Zadar	"	7.32 pr. podno
"	10.00 "	dolazak	Spiljet	Utorak	6.30 "
"	4.30 po podno	dolazak	Gruž	"	12.00 noću
"	17.07 noću	dolazak	Kotor	"	7.15 po podno
Ponedjelj.	9.15 pr. podno	dolazak		"	10.10 pr. podno
"	11.30 "	dolazak		"	9.00 "
"	2.30 po podno	dolazak		"	6.00 "

Polazak.		Brza pruga Rieka-Metković.		Povratak.	
Ponedjelj.	10.00 po podno	dolazak	Rieka	Potak	6.30 po podno
Utorak	6.30 pr. podno	dolazak	Zadar	"	10.00 pr. podno
"	8.30 "	dolazak	Spiljet	"	9.00 "
"	4.00 po podno	dolazak	Trpanj	Četvrtak	6.00 po podno
"	12.00 noću	dolazak	Metković	"	1.00 "
Srieda	7.00 pr. podno	dolazak		"	11.30 pr. podno
"		dolazak		"	9.50 "

Polazak.		Pruga Rieka-Drač		Povratak.	
Četvrtak	6.00 pr. podno	dolazak	Rieka	Nedjelja	3.30 po podno
"	12.30 po podno	dolazak	Silba	"	8.00 pr. podno
"	1.15 "	dolazak	Zadar	"	8.45 "
"	5.10 "	dolazak	Šibenik	"	5.60 "
Potak	4.00 pr. podno	dolazak	Trogir	Subota	6.30 po podno
"	6.30 "	dolazak	Spiljet	"	2.00 "
"	10.30 "	dolazak	Milna	"	12.00 po podno
"	2.00 po podno	dolazak	Hvar	"	8.30 pr. podno
"	8.30 "	dolazak	Vis	"	7.30 "
"	8.30 "	dolazak	Korčula	"	6.00 "
Subota	5.00 pr. podno	dolazak	Dubrovnik	Petak	12.15 po podno
"	6.15 "	dolazak	Ercegnovi-Meljine	"	11.15 pr. podno
"	7.01 "	dolazak	Risan	"	10.00 "
"	8.30 "	dolazak	Perast	"	8.30 "
"	9.30 "	dolazak	Prčanj	"	7.30 "
"	11.00 "	dolazak	Kotor	Četvrtak	11.30 po podno
"	2.00 po podno	dolazak	Bar	"	7.00 "
"	6.80 "	dolazak	Odsinj	"	6.30 "
"	12.00 noću	dolazak	Sv. Ivan Medivski	"	12.00 po podno
Nedjelja	5.30 pr. podno	dolazak	Drač	"	8.30 pr. podno
"	9.00 "	dolazak		"	8.15 "
"	1.00 po podno	dolazak		"	6.45 "
"	1.30 "	dolazak		"	6.30 "
"	3.15 "	dolazak		"	6.15 "
"	3.30 "	dolazak		"	6.00 "
"	3.45 "	dolazak		"	5.30 "
"	4.00 "	dolazak		"	5.15 "
"	4.30 "	dolazak		"	5.00 "
"	4.45 "	dolazak		"	4.30 po podno
"	4.80 "	dolazak		"	19.30 "
"	5.00 "	dolazak		"	11.30 pr. podno
Ponedjelj.	5.00 pr. podno	dolazak		"	10.00 "
"	10.00 "	dolazak		"	9.00 "
"	11.30 "	dolazak		"	7.00 "
"	1.00 po podno	dolazak		"	6.00 "
"	2.00 "	dolazak		"	2.00 "
"	4.00 "	dolazak		"	
"	5.00 "	dolazak		"	
"	9.00 "	dolazak		"	

Polazak.		Pruga Rieka-Kotor.		Povratak.	
Četvrtak	6.00 pr. podno	dolazak	Rieka	Nedjelja	3.30 po podno
"	12.30 po podno	dolazak	Silba	"	8.00 pr. podno
"	1.15 "	dolazak	Zadar	"	8.45 "
"	5.00 "	dolazak	Šibenik	"	5.00 "
Potak	4.00 pr. podno	dolazak	Trogir	Subota	4.30 po podno
"	6.30 "	dolazak	Spiljet	"	2.00 "
"	10.30 "	dolazak	Milna	"	12.00 u podno
"	2.00 po podno	dolazak	Hvar	"	8.30 pr. podno
"	8.30 "	dolazak	Vis	"	7.30 "
"	8.30 "	dolazak	Korčula	"	6.00 "
Subota	5.00 pr. podno	dolazak	Dubrovnik	Petak	12.15 po podno
"	6.15 "	dolazak	Ercegnovi-Meljine	"	11.15 pr. podno
"	7.01 "	dolazak	Risan	"	10.00 "
"	8.30 "	dolazak	Perast	"	8.30 "
"	9.30 "	dolazak	Prčanj	"	7.30 "
"	11.00 "	dolazak	Kotor	Četvrtak	11.30 po podno
"	2.00 po podno	dolazak	Bar	"	7.00 "
"	6.80 "	dolazak	Odsinj	"	6.30 "
"	12.00 noću	dolazak	Sv. Ivan Medivski	"	12.00 po podno
Nedjelja	5.30 pr. podno	dolazak	Drač	"	8.30 pr. podno
"	9.00 "	dolazak		"	8.15 "
"	1.00 po podno	dolazak		"	6.45 "
"	1.30 "	dolazak		"	6.30 "
"	3.15 "	dolazak		"	6.15 "
"	3.30 "	dolazak		"	6.00 "
"	3.45 "	dolazak		"	5.30 "
"	4.00 "	dolazak		"	5.15 "
"	4.30 "	dolazak		"	5.00 "
"	4.45 "	dolazak		"	4.30 po podno
"	4.80 "	dolazak		"	19.30 "
"	5.00 "	dolazak		"	11.30 pr. podno
Ponedjelj.	5.00 pr. podno	dolazak		"	10.00 "
"	10.00 "	dolazak		"	9.00 "
"	11.30 "	dolazak		"	7.00 "
"	1.00 po podno	dolazak		"	6.00 "
"	2.00 "	dolazak		"	2.00 "
"	4.00 "	dolazak		"	
"	5.00 "	dolazak		"	
"	9.00 "	dolazak		"	

Polazak.		Pruga Rieka-Seni-Zadar.		Povratak.	
Utorak	5.00 pr. podno	dolazak	Rieka	Četvrtak	5.20 po podno
"	6.30 "	dolazak	Crikvenica	"	3.40 "
"	6.40 "	dolazak	Vrbnik	"	3.35 "
"	7.10 "	dolazak	Novi	"	3.05 "
"	7.10 "	dolazak	Senj	"	3.00 "
"	7.40 "	dolazak	Baška	"	2.25 "
"	7.45 "	dolazak	Rab	"	2.25 "
"	8.15 "	dolazak	Rab	"	1.25 "
"	9.00 "	dolazak	Rab	"	1.15 "
"	9.35 "	dolazak	Rab	"	12.25 "
"	9.45 "	dolazak	Rab	"	12.35 "
"	11.50 "	dolazak	Rab	"	10.35 pr. podno
"	12.00 u podno	dolazak	Rab	"	10.25 "
"	1.30 po podno	dolazak	Novalja	"	8.55 "
"	1.35 "	dolazak	Košljun	"	8.45 "
"	3.10 "	dolazak	Zadar	"	7.15 "
"	3.20 "	dolazak		"	7.00 "
"	5.20 "	dolazak		"	5.00 "

Polazak.		Pruga Rieka-Trst.		Povratak.	
Srieda	9.00 pr. podno	dolazak	Rieka	Ponedjelj.	3.00 po podno
"	9.45 "	dolazak	Lovran	"	2.15 "
"	10.15 "	dolazak	Mošćenice	"	2.00 "
"	9.50 "	dolazak	Bersec	"	1.35 "
"	10.25 "	dolazak	Rabac	"	1.25 "
"	10.40 "	dolazak	Rabac	"	1.10 "
"	10.45 "	dolazak	Rabac	"	1.05 "
"	11.25 "	dolazak	Rabac	"	12.25 "
"	11.40 "	dolazak	Rabac	"	12.15 "
"	1.10 po podno	dolazak	Cres	"	10.45 pr. podno
"	1.45 "	dolazak	Cres	"	10.15 "
"	6.00 "	dolazak	Cres	"	10.15 "
Četvrtak	4.00 pr. podno	dolazak	Pula	Nedjelja	3.20 po podno
"	6.30 "	dolazak	Pula	"	2.50 "
"	6.40 "	dolazak	Pula	"	2.40 "
"	8.10 "	dolazak	Fazana	"	1.10 "
"	8.30 "	dolazak	Rovinj	"	12.50 "
"	9.30 "	dolazak	Rovinj	"	12.50 "
"	9.50 "	dolazak	Poreč	"	11.50 pr. podno
"	1.20 po podno	dolazak	Trst	"	11.30 "
"		dolazak	Trst	"	8.00 "

Polazak.		Pruga Rieka-Pula.		Povratak.	
Četvrtak	6.30 pr. podno	dolazak	Rieka	Utorak	8.30 po podno
"	7.00 "	dolazak	Opatija	"	2.50 "
"	7.10 "	dolazak	Lovran	"	2.40 "
"	7.25 "	dolazak	Mošćenice	"	2.25 "
"	7.35 "	dolazak	Mošćenice	"	2.15 "
"	8.05 "	dolazak	Bersec	"	1.45 "
"	8.15 "	dolazak	Bersec	"	1.35 "
"	8.30 "	dolazak	Rabac	"	1.20 "
"	8.40 "	dolazak	Rabac	"	1.10 "
"	9.30 "	dolazak	Cres	"	12.25 "
"	9.45 "	dolazak	Cres	"	12.15 "
"	11.00 "	dolazak	Cres	"	11.00 pr. podno
"	11.30 "	dolazak	Cres	"	10.30 "
"	8.30 po podno	dolazak	Pula	"	6.30 "

Polazak.		Pruga Rieka-Lošinj.		Povratak.	
Četvrtak	6.30 pr. podno	dolazak	Rieka	Utorak	2.40 po podno
"	7.15 "	dolazak	Lovran	"	1.65 "
"	7.25 "	dolazak	Mošćenice	"	1.45 "
"	7.55 "	dolazak	Mošćenice	"	1.45 "
"	8.05 "	dolazak	Bersec	"	1.05 "
"	8.20 "	dolazak	Bersec	"	12.50 "
"	8.30 "	dolazak	Cres	"	11.45 pr. podno
"	10.00 "	dolazak	Cres	"	10.15 "
"	10.30 "	dolazak	Lošinj	"	9.45 "
"	1.45 po podno	dolazak	Lošinj	"	8.30 "

Polazak.		Pruga Senj-Rieka.		Povratak.	
Četvrtak	6.30 pr. podno	dolazak	Senj	Utorak	2.20 po podno
"	7.45 "	dolazak	Novi	"	1.05 "
"	7.50 "	dolazak	Selce	"	1.00 "
"	8.20 "	dolazak	Crikvenica	"	12.30 "
"	8.25 "	dolazak	Crikvenica	"	12.25 "
"	8.40 "	dolazak	Kraljevica	"	12.10 "
"	8.45 "	dolazak	Rieka	"	12.05 "
"	9.45 "	dolazak		"	11.05 pr. podno
"	9.50 "	dolazak		"	11.00 "
"	10.30 "	dolazak		"	10.00 "

Polazak.		Pruga Senj-Karlobag-Pag.		Povratak.	
Četvrtak	6.30 pr. podno	dolazak	Senj	Utorak	11.40 pr. podno
"	7.00 "	dolazak	Sv. Juraj	"	11.19 "
"	7.10 "	dolazak	Starigrad	"	11.00 "
"	8.10 "	dolazak	Starigrad	"	10.00 "
"	8.20 "	dolazak	Stinca	"	9.50 "
"	8.50 "	dolazak	Stinca	"	9.20 "
"	9.00 "	dolazak	Jablanae	"	9.10 "
"	9.15 "	dolazak	Jablanae	"	8.55 "
"	9.25 "	dolazak	Karlobag	"	8.45 "
"	10.55 "	dolazak	Karlobag	"	7.15 "
"	11.10 "	dolazak	Pag	"	7.00 "
"	11.40 "	dolazak	Pag	"	6.30 "

Polazak.		Pruga Rieka-Krk.		Povratak.	
Četvrtak	10.00 pr. podno	dolazak	Rieka	Utorak	11.15 pr. podno
"	11.00 "	dolazak	Omišalj	"	10.15 "
"	11.10 "	dolazak	Malinska	"	10.05 "
"	12.00 u podno	dolazak	Krk	"	9.20 "
"	12.10 po podno	dolazak	Krk	"	9.10 "
"	1.55 "	dolazak	Krk	"	
"	2.05 "	dolazak	Krk	"	
"	2.50 "	dolazak	Krk	"	
"	3.00 "	dolazak	Krk	"	
"	3.45 "	dolazak	Krk	"	

Polazak.		Pruga Ika-Opatija-Rieka.		Povratak.	
Četvrtak	6.30 pr. podno	dolazak	Ika	Utorak	11.15 pr. podno
"	7.00 "	dolazak			